

SLOVENSKI NAROD

Obzira vsak dan popoldne, izvenredni dodatki in priložnosti. — Inzerati do 30 pett 4 2 D, do 100 vrst 30 50 p, večji inzerati pett vrsta 4 D; notice, poslano, izjave, reklame, preklici beseda 2 D. — Popust po dogovoru. — Inzerat davek posebej. — „Slovenski Narod“ velja letno v Jugoslaviji 240 D, za inozemstvo 420 D

Upravišstvo: Kaničeva ulica št. 5, pritličje. — Telefon št. 304.

Uredništvo: Kaničeva ulica št. 5, I. nadstropje. — Telefon št. 34.

Posl. Poština plačana v gotovini.

Ninčičev ekspozé

Naš vnanji minister dr. Momčilo Ninčič je podal pred Narodno skupščino ekspozé o dogodkih zadnje dobe, tičočih se mednarodne pozicije naše države. Ekspozé je bil dovolj obširen, minister se je v svojem izvaljanju dotaknil vseh točk, ki tvorijo osnovo naših vnanjepolitičnih situacij. Govor je bil miren in prevdaren, zdi se, da je bil najdetailnejši tamkaj, kjer je šlo za najbolj oddaljene in splošne stvari, na pr. za locarnsko politiko in vse, kar je z njo in z Društvom narodov v zvezi, najmanj podoben in prečlen v poglavjih, ki govorijo o naših najaktualnejših problemih v vnanji politiki, o naših sosedih in zadevah, ki jih imamo z njimi in ki so zelo, zelo važne ter kočljive. To je cel dr. Ninčič, kakor ga gledamo in poslušamo že toliko le.

Kritika opozicije v skupščini se je takoj spravila na deni. Smo nazirali, da je ekspozé vnanjega ministra pojav, ki sega preko ozkih meja notranje politične borbe, dogodek, ki je v prvi vrsti stvar državne celote, ne delo posameznih strank, katerim minister slučajno pripada. Treba ga je tedaj motriti s širših vidikov, z višjega kriterija, osvobodena specifičnih strankarskih interesov. To mora veljati tudi o govoru dr. Ninčiča, ki je član radikalne stranke in vladne večine ter se čisto imenuje celo kot bodoči vodja notranje situacije v določenih okoliščinah.

Tudi če vpoštevamo vse te momente, moramo reči, da Ninčičev govor ne more zadovoljiti. Ne poudarja vlogovod v situaciji v nobenem od obeh vprašanih, ki danes zanimajo vso Evropo in nas še prav posebno. Problem, o katerih piše vse evropsko časopisje in užiba o njih rešitvi, o njih dr. Ninčič ni povedal ničesar takega, kar bi pokazalo smer iz negotovosti, kar bi dalo vsaj približno konture resničnega v dvomih in užibanjih.

Saj razumemo, da diplomacija ni za to, da izblebta vse, da vsemu svetu kaže vpregled v svoje karte, s katerimi igra in misli igrati v bodoče. Diplomatski jezik je vedno jezik posebne vrste, ki nekaj pove in obilo zamoči. Toda Ninčič je šel v ekstrem; on sploh ničesar ne pove, a zamoči vse. Vidi se jasno, da on ne čuti odgovornosti napram parlamentu; on ve, da mu bo vladna večina dala svoj plačet, pa naj je položil račun o svojem delu pred skupščino ali pa ga ni položil. To pa nasprotuje bistvu parlamentarne vladavine, kakor ga nam garantira ustava.

Navezadine bi tudi tako potovanja se razumeli in v kočljivih slučajih še upravičili, ako bi bilo poskrbljeno za nadomestilo. Ako bi dr. Ninčič imel ekspozé najprej pred ožjim krogom skupščinskih mandatarijev, pred parlamentarnim odborom za vnanje zadeve, in bi pred njim razložil svoje delo, svoje načrte in smernice, tedaj bi morda pred plenumom lahko završil abstrakcije. Ali takega odseka nimamo in naš vnanji minister je skupščini dolžan povedati več, drugače ekspozé sploh nima smisla.

Naposled, saj misimo več mala državica, ki je odvisna samo od večjih sosedov in njihove volje, ki mora v vnanji politiki vršiti tako vlogo, kakor jej jo odkažejo drugi. Jugoslavija ima na Balkanu in v Podonavju tako močno pozicijo, da njena volja mnogo pomeni in da tedaj svojo voljo tudi lahko pokaže z bolj suverenum pojmovanjem in izražanjem. Vsaj v tem pogledu smo pričakovali, da bo dr. Ninčič krepkejši in svobodnejši, pa nas je popolnoma razočaral.

VESTI O DEMISIJI FRANCO-SKE VLADE

Pariz, 26. marca. Razširilo se je vesti o skorajšnji demisiji Briandovega kabineta. Te vesti so netočne in jih ministrsko predsedstvo odločno demantira. V parlamentu se je tudi širila vest, da odstopi notranji minister Malvy, ki je že dalj časa odsoten iz Pariza. Malvy je sedaj sporočil, da nikakor ne namerava odstopiti, marveč prispe v nekaj dneh v Pariz ter prevzame vodstvo svojega resorsta.

Darujte za sokolski Tabor!

Rekonstrukcija vlade že jutri?

Pasičeva zmaga nad Ljubo Jovanovićem. — Osebné spremembe v kabinetu. — Konflikt med R. Pasičem in D. Stojadinovićem.

— Beograd, 26. marca. Politični dogodki se vrste z veliko naglico. Političarji postaja zelo živahen, mestoma viharjen. Ministrskemu predsedniku N. Pašiću se je posrečilo dobiti premor nad Ljubo Jovanovićem. — Poleg ostalih listov napada Ljubo Jovanovića tudi „Balkan“, ki mu grozi, da ga lahko doleti ista usoda kakor Stojana Protića. Tudi na dvoru je Nikola Pašić, kakor vse kaže, pripravil zase ugoden teren. V političnih krogih se danes zatrjuje, da bo Pašić že jutri zvečer predložil kralju v podpis listo novih ministrov. Nikola Pašić hoče ustvariti novo močno vlado. Na njegov pritisk bo morali odstopiti tudi edini pristav Ljube Jovanovića, minister za Miša Trifunović. Iz vlade izstopi tudi minister za socijalno politiko Milan Simonović. Od radićev-

cev pa najbrže izstopi minister za agrarno reformo Pavle Radić.

Za danes so napovedane na dvoru važne avdijence. Kralj sprejme ministrskega predsednika N. Pašića, prosvetnega ministra Stepana Radića, skupščinskega predsednika Marko Trifkovića ter ministra Božo Maksimovića in dr. Ninčiča. Kralj želi od omenjenih politikov slišati njih mnenje o politični situaciji. Tem avdijencam pripisujejo izredno politično važnost.

Borba med Radomirjem Pašićem in Dragišo Stojadinovićem se je osredotočila, oziroma prenesla na Pašića proti Ljubi Jovanoviću. Borba je sedaj na vrhuncu. Po časevskih se vrši živahna polemika med Pašićevim sinom in Dragišo Stojadinovićem. Borba je zavzela velik razmah.

Mednarodni odnošaji Jugoslavije

Ekspozé zunanjega ministra dr. Ninčiča v Narodni skupščini. — Minister ni povedal ničesar novega in važnega.

Beograd, 25. marca.

Narodna skupščina je danes pričela razpravo o proračunu ministrstva zunanjih del. Zbornica je bila polnoštevilno obiskana. Galerije so bile nabite, polna tudi diplomatska loža. Takoj po otvoritvi skupščine je dobil besedo zunanji minister dr. Ninčič, ki je v dvehurnem govoru očrtal mednarodni položaj.

Uvodoma je minister omenjal locarnski sporazum, ki tvori skupno s paralelnimi arbitražnimi in garancijskimi pogodbami najvažnejši dogodek v zunanji politiki preteklega leta. Z locarnskimi pogodbami so države prevzele obveznost, da v nobenem slučaju ne uporabljajo oborožene sile, razun v treh slučajih: 1.) v slučaju nužne obrambe, to je, ako se kršijo locarnske pogodbe ali določila mirovnih pogodb, ki govore o nevtralnih silah; 2.) ako katera izmed pogodbenih držav pogradi za orožje po členu 16. statuta Društva narodov in 3.) če je na temelju sklepa skupščine Društva narodov uvedena akcija proti oni državi, ki je proglášena za napadalca.

DRUŠTVO NARODOV.

Zunanji minister je nato referiral o izrednem zasedanju Društva narodov v Ženevi, ki je začelo 8. marca in do katerega je prišlo z ozirom na prošnjo Nemčije za sprejem v Društvo narodov. Bilo je mnogo dobre volje, dosežen je bil sporazum in vse je bilo v redu. Toda ko bi se moral sporazum uresničiti in ko so bile premagane največje ovire, je Brazilija, ki je zahtevala zase stalno mesto v Svetu, ostala nepopustljiva in tako preprečila sprejem Nemčije. Zato se je to vprašanje moralo odgoditi na septembarsko zasedanje. Vendar pa s tem negativnim uspehom pomladnega zasedanja ni bilo ogrožena avtoriteta Društva narodov. Med francosko in nemško delegacijo ni bil samo dosežen popoln sporazum glede vprašanja sprejema Nemčije, nego so odnošaji med obema tema dvema velikima državama krenili na pot pripravnosti in večjega medsebojnega zaupanja.

Zunanji minister je nato zelo obširno govoril o sodelovanju naše države v Društvu narodov ter navedel različne konvencije, ki jih ima naša skupščina odobrila. Konstatira, da stremi naša zunanja politika dosledno za pacifikacijo Evrope in da se sklada z duhom locarnskih pogodb. V istem pravcu je usmerjena tudi politika Male antante.

RAZMERJE DO ITALIJE.

Med splošno pozornostjo in napetostjo je začel nato zunanji minister dr. Ninčič govoriti o odnošajih napram Italiji. Izjavil je med drugim:

„Razlogi, ki so zahtevali, da vzdržimo neposredni stik z oficijelnimi zastopniki naše najbližje sosedne kraljevine Italije, so priveli do tega, da je stremila naša politika za tem, da se rešijo odprta vprašanja po pravilnem umevanju in neobhodnih potrebah, ki vodi obe državi k pripravnemu sodelovanju. Bilo je mnogo spornih vprašanj med nami. Razdelili smo pokrajine, ki so več stoletij tvorile eno politično in administrativno celino. Po dolgih, a vedno prijateljskih pogajanjih je bilo sklenjeno mnogo konvencij na temelju vzajemnega razumevanja, medsebojnega spoštovanja in obojestranskih interesov. Sedaj že lahko trdimo, da so vsa važnejša vprašanja že rešena ali se nahajajo na poti, da bodo rešena in da začenja za naše pokrajine, ki so navezane na Italijo s tako mnogostranskimi interesi, perioda sodelovanja v vseh oziirih, ki se medsebojno izpolnjujejo. Izmenjavaj misli na mojem sestanku in prijateljskem razgovoru s gosp. Mussolinijem v Rimu je mogla znova us-

točiti, kako važni interesi večje obe državi na prijateljsko sodelovanje in na pogodbe, ki imajo biti v tem smislu sklenjene.“

Zunanji minister je nato govoril o kratko, v splošnih potezih in brez točnejših podatkov o svojem potovanju v Rim in v Pariz. Kratko je omenjal tudi odnošaje naše kraljevine do Bolgarske, Grčije, Avstrije, Madžarske, Albanije in Turčije.

PRIJATELJSKI ODNOSAJI S FRANCIJO.

Med viharim odobranjem je nato dr. Ninčič govoril o naših odnošajih do Francije. Naglašal je:

„Napram Franciji smo kakor vedno v odnošajih neomahljivega in trdnega prijateljstva. Naša država je postala faktor splošne evropske politike. Zato so z našimi važni odnošaji z ostalimi evropskimi državami, zlasti z velikimi evropskimi silami, čeprav niso naše neposredne sosode. — S Francijo nas vežejo iskreni odnošaji in trdno prijateljstvo, kar se je znova potrdilo o priliki mojega zadnjega potovanja v Pariz. Iskrena in popolna izmenjava misli med menoj in šefom francoske vlade g. Briandom, je potrdila soglasnost v omeni situaciji in o vseh vprašanjih, ki interesirajo našo državo in Francijo.“

Tudi z Anglijo, ki je veliki faktor v mednarodni politiki, vzdržujemo čim boljše odnošaje in z velikim zaupanjem gledamo na stremiljenja angleške vlade, da se čim bolj zasigura mir, odnosno dobri odnošaji med evropskimi narodi. Naši odnošaji napram Nemčiji so dobri. Upati je, da se v bodočnosti še zboljšajo.

Glede odnošajev napram Vatikanu je končno zunanji minister ugotovil, da obstoja obojestranska dobra volja in iskrena želja za sklenitev konkordata.

Svoj ekspozé je zunanji minister zaključil s splošno bilanco naše mednarodne politike: „Bilanca naše zunanje politike je bilanca dela miroljubnega in deloljubnega gospodarja, ki svojo bodočnost ne naslanja na zločin in tujo nesrečo, marveč se trudi, da je s svoim delom koristen tudi drugim, da tako pridobiva vsestransko zaupanje in podpira napredek in splošno blagostanje.“

Borzna poročila

LJUBLJANSKA BORZA.

Leoni trg: Povpraševanja in ponudb malo. Prodano: 2 vag. smrekovih in jelovih desk 23 mm, 4 m. od 16 cm naprej, media 23 cm, fco. meja 520 Din in 1 vagon smrekov h desk monte, 4 m od 16 cm naprej, fco. meja 610 Din.

Zitni trg: Malo ponudb, malo povpraševanja.

Efekt: Celjska posojilnica dd. denar 200, blago 272; Ljubljanska kreditna banka denar 190; Merkantila banka denar 100, blago 104; Prva hrvaška štedionica denar 802, blago 868. Kreditni zavod denar 165, blago 175; Slavonska banka denar 49; Strojne tovarne in livarne denar 100, blago 104; Trboveljska premogokopna družba denar 350, blago 358; Združene papirnice denar 100.

ZAGREBSKA BORZA.

Devize: Curih 10.9325—10.9725. Praga 168.15—169.16. Pariz 199.50—201.30. New York 56.69—56.99. London 276.14—277.34. Trst 227.89—229.09. Berlin 1352—1356. Dunaj 800.73—804.73.

Efekt: Ljubljanska kreditna 190, Jagobanka 109—110. Prašedionica 865—870, Trboveljska 355.

INOZEMSKA BORZA.

Curih, Beograd 9.14. Pariz 18.11. London 25.24625. New York 519.125. Milan 26.8875. Praga 15.385. Dunaj 73.77

Zunanjepolitična debata v skupščini

Nihče ni zadovoljen z Ninčičevim ekspozéjem. — Opozicija proti kabinetni politiki. — Zahteva po zunanjepolitičnem odboru.

— Beograd, 26. marca. Narodna skupščina je včeraj dopoldne sprejela proračun ministrstva za izenačenje zakonov. To ministrstvo se v kratkem ukine, ker so njega posli po večini prenešeni na pravosodno ministrstvo. Na popoldanski seji je podal zunanji minister svoj ekspozé, ki ga objavljamo na drugem mestu. O ekspozéju se je razvila živahna zunanjepolitična debata. Prijavljenih je 13 govornikov.

Posl. dr. Hohnjec (kler.) je v svojem govoru najprej konstatiral, da Narodna skupščina nima nikake ingerence na zunanjo politiko, ker se doslej nimamo zunanjepolitičnega odbora. Tako se pri nas vodi kabinetna politika. Govori nato o trpljenju naših v Italiji živajočih rojakov. Pravega in resničnega, še manje pa pristranskega prijateljstva ne more biti med nami in Italijo, ako italijanska vlada ne spoštuje prirodnih pravic našega naroda, ki biva v Italiji. Ravnotako so koroški Slovenci radi nestrupnosti nemških nacionalcev obsojeni v narodno smrt. Nimajo niti ene narodne šole. Moramo proglasiti načelo reciprocitete: Cesar nimajo Slovenci na Koroškem, do tega tudi Nemci v naši državi nimajo pravice.

Za njim je govoril posl. Svetozar Pribežević, ki je v svojem govoru zahteval od zunanjega ministra, da poda jasnejša pojasnila o svojem potovanju po Evropi. Zahteva zlasti pojasnila glede sestanka v Rimu. Glede priključitve Avstrije k Nemčiji naglašja, da bi morala vlada to vprašanje v Narodni skupščini iskreno pojasniti. Naša vlada mora zahtevati od Avstrije, da spoštuje pravice narodnih manjšin. Ni dovolj, da vodimo pacifično politiko, ampak je tudi potrebno, da odločno nastopimo, kjer in kadar je potrebno. Dalje ugotavlja posl. Svetozar Pribežević slabo organizacijo naše diplomatske službe in naše propagande. Ugotavlja dalje, da je sporazum z Italijo poslabšal naše odnošaje s Čehoslovaško in da se širijo ve-

sti, da je Mala antanta oslabiljena. Narodna skupščina je edini parlament v Evropi, ki nima odbora za zunanje stvari; zato ne more imeti zaupanja v zunanjo politiko vladi in bo glasoval proti proračunu.

Seja je bila sinoči ob 20. končana. — Beograd, 26. marca. Skupščina je danes nadaljevala debato o proračunu ministrstva zunanjih del. Za zunanjepolitično debato ni vladalo danes nikako zanimanje. Razprava se je pričela ob 9. in je trajala do 13. Vsi govorniki govorijo skoraj pred praznimi klopmi. Tudi v diplomatski loži ni nobenega zastopnika tujih držav.

Prvi je govoril posl. Jovan Cir-ković (rad.). Večino svojega govora je posvetil Albaniji, naglašajoč, da se je predsedniku albanske republike Ahmedu begu Zogu posrečilo vzpostaviti mir in dvigniti narodno blagostanje. Zahteva od naše vlade, da z vso avtoriteto in odločnostjo zaščiti našo narodno manjšino na Grškem. Pledira za sklenitev prijateljske zveze z Bolgarijo.

Posl. dr. Ilija Šumenković (dav. dem.) kritizira zunanjo politiko dr. Ninčiča, češ da dr. Ninčič ne uporablja v zunanji politiki pravih metod in da vodi vsako stvar na tajinstven način. Ninčičeva politika je misteriozna. Po mnenju dr. Šumenkovića vodi naša država angleško politiko.

Posl. Joca Jovanović - Pižon (zamjenorad.) zahteva od vlade, da boje skrb za naše arhive v inozemstvu. Vlada se mora potruditi, da dobi iz inozemstva nje priprane arhive, ki imajo veliko važnost za našo zgodovino in kulturo.

Posl. dr. Trumbić (hrvat. fed.) tudi omenja, da je dr. Ninčičeva zunanja politika misteriozna ter zahteva izvolitev parlamentarnega odbora za zunanje zadeve.

Seja je bila ob 13. prekinjena in se nadaljuje popoldne.

Ljubljanska kronika

Roparski napad na Sv. Petra naslon je bil fingiran. — Drzen vplod v trgovno Mencinger. — Skok p.d vlak. — Beg dveh mladih fantičev iz Ljubljane.

Ljubljana, 26. marca.

Današnja odnosno včerajšnja kronika Ljubljane je zopet polna na različnih in neveselih kriminalnih dogodkih, poleg tega pa je končno pojasnjen zagonetni roparski napad na natakarka Rudolfa Pavšerja, ki je bil izvršen pretekli teden v noči od četrtka na petek. Naravno, da je napad v našem mestu povzročil obilo razburjenja in krčlike so vsakovrstne fantastične vesti verzile.

Gotove indicije in okolnosti pa so takoj kazale, da je bil napad fingiran in da se je Pavšer verjetno obstrlel sam. Pavšer je bil v bolnici večkrat zaslišan. Trdovratno pa je zanikal, da bi napad fingiral.

No, policija ni mirovala. Strela je poizvedbe v Trbovljah in v Zagrebu. V Trbovljah je vršil policijske pozvedbe detektiv Hauptman, v Zagrebu pa višji nadzornik Zajdel. Uspehi tega pozvedovanja ni izostal. Policija je izvedela razne podrobnosti, ki so prišle v nasprotju s Pavšerjevimi izjavami. V sredo se je g. Zajdel vrnil iz Zagreba, včeraj pa je v bolnici Pavšerja ostro zaslišal. Policija je o tem izdala sledeče uradno obvestilo:

„Na podlagi ugovoritev organov Ljublj. policijske direkcije, v Trbovljah, Zagrebu, Ce'ju in Mariboru je natakark Rudolf Pavšer iz Zagreba odpotoval že 15. marca 1926 baje z namenom, da gre v Avstrijo lečit svojo kronično, želodčno bolezen. Potem se je zadrževal nekaj dni v Mariboru in Celju, v soboto 20. t. m. se je pa pripeljal s vlakom v Ljubljano, kjer se je potem po ugotovitvi dejanskega stanu in njegovem lastnem priznanju ob 23. uri na sv. Petra nasopu s svojim orožjem obstrlel.“

Vzrok poskušnega samomora so težke gnotne in zdravstvene razmere.

Zadnje vesti, da je Pavšer pred prijavljenim napadom v gostini Ložar na Sv. Jakoba urgu denar zaigral, ne odgovarjajo resnici.

V noči od 24. na 25. t. m. je bil izvršen vplod v zatrkovalnico Tomaža Mencingerja na dvoršču Sv. Petra ceste št. 43. Vlomilci so odnesli 18 bankovcev po 100 Din in 500 Din drobnja, dalje 11 steklenic likerja, več skateli sardin, pastet, eno šunko, 10 kg salame, večje količine sira in

drugih jedevin. Skupna škoda znaša 5445 Din. Ugotovljeno je da so vlomilci preprižali leseno ograjo v Komenskoga ulici ter prišli na dvorišče. Prva vrata so odprli s pomorenjimi ključi, druga, steklena pa so enostavno udili. Policija je storilec že na sledu in je aretirala več sumljivih oseb.

Danes opokne je bila policijska direkcija obveščena, da je tekom dopoldneva skočil pod strojni vlak pri Noranlihi Gorcih, t. j. na progi med Brezovico in postajo Preserje, neki moški, čigar identiteto dosedaj še niso ugotovili. Na lice mesta je odšla policijska komisija iz Ljubljane.

Dne 25. t. m. je pobežni od doma 12 letni Valter Fantini, stanujoč Večna pot št. 1 Deček je vstal ob 7. jutraj in rekel, da gre k obhajilu. Vrnil se ni več — Z njim vred je pobežnil njegov sošolec 12letni Mihael Belak. Fantini se je doma že ponovno izrazil, da bo izvršil samomor, ker preostop postopajo z njim. Kam sta dečka pobežnila, se ne ve, ni na izključno, da je mladi Fantini res izvršil samomor.

V stanovanje posestnice Anje Kačič na Selu št. 25 se je pred dnevi splazil neki moški in ji ukradel 1000 Din. Ko ga je Kačičeva zasačila, se je naglo izmuzal in počegnil. Zmagal je čakal prijatelji, s katerim sta jo ubrala proti Zeleni jami. Neznavec je bil star okoli 30 let, njegov tovariš pa okoli 25.

FRANCOSKI PARLAMENT SPREJEL FINANČNE ZAKONE

— Pariz, 27. marca. V zbornici se je razvila živahna debata o členih francoskega zakona, ki govore o uporabi anuitet iz Dawesovega načrta. Zbornica je odobrila kredite za vrhovni komitet v Porenju. Reducirala jih je samo za 2 milijona frankov. Vojni minister Painlevé je izjavil glede kredita za zgradbo novih aeroplanov, da je zahtevani kredit v znesku 100 milijonov frankov neobhodno potreben. Zbornica je odobrila ta kredit. Finančni zakonik se blija končno sprejeti. Izkazujejo celokupne izdatke in prihodke 36.451.937.815 frankov. Po končani seji je finančni minister izjavil, da bo proračun takoj predložil senatu v odobrenje. Zbornica je proračun sprejela s 415 proti 128 glasovom.

Velika beograjska korupcijska afera

Senzacionalen konflikt med Pašićevim sinom in Jovanovićevim zetom. — Radikalni odličniki očitajo drug drugemu korupcijo. — Dvakrat preložena sodna obravnava.

V ospredje vsega našega političnega in javnega življenja stoji zadnje dni konflikt med Radetom Pašićem in Dragišo Stojadinovićem. Prvi je sin ministrskega predsednika Nikole Pašića, drugi zet odličnega radikalskega prvaka Ljube Jovanovića. Konflikt je že star. Prve vesti o njem so se pojavile v Rankovićevem glasilu «Smotri» pred dvema letoma. V «Smotri» je izšlo več člankov, v katerih se očitajo R. Pašiću razne afeze na škodo države. Slične obtožbe so naperile proti Pašićevemu sinu pozneje tudi beograjske «Novosti», ki so opetovane napadle R. Pašića in D. Stojadinovića. Rade Pašić je priobčil 23. julija 1924 v «Novosti» s svojim podpisanim članek, v katerem pravi med drugim:

«Jaz in omenjeni gospodje smo do bili neugodni vtis, da igra Dragiša Stojadinović vlogo, ki spada v okvir težkih določb kazenskega zakona. Smatral sem, da bi bilo po moji častio spuščati se v javno polemiko s človekom, ki mu je bila ta kampanja samo sredstvo, da pride do mojega žepa.»

Dragiša Stojadinović je nato vložil proti R. Pašiću tožbo zaradi klevete. Prva razprava se je vršila 30. decembra 1925 v Beogradu. Pri razpravi je prišlo do burnih prizorov. Pašićevi zagovorniki so trdili, da obtožnica nima nobene zveze s predmetom, o katerem mora sodišče razpravljati. Stojadinovićev zagovornik je odklonil predsednika senata Petrovića in zato je bila razprava preložena. Dne 21. t. m. je prišlo do ponovne razprave. Senatu je predsedoval zopet Petrović, ker vrhovno kasacijsko sodišče ni ustreglo zahtevi, da se mora umakniti. Dragiša Stojadinović je po svojem zastopniku izpolnil tožbo in predložil nove dokaze proti Radetu Pašiću. Zato se je Pašićev zagovornik Pavlović protivil čitanju obtožnice in zahteval, da odstopi ves senat. In zopet je bila obravnava preložena.

Dragiša Stojadinović je priobčil ta čas v treh beograjskih listih celotno dopolnilo prvotne tožbe, kar je dalo povod, da se je začela za afero zanimati tudi širša javnost in da je dobil konflikt velik političen pomen. V dopolnilu trdi Stojadinović, da sodeluje Rade Pašić kot predsednik pri raznih trgovsko-financijskih poslih in da dobiva od kapitalistov masne provizije. V tožbi se omenjajo znani slučaj z češko tvrdko, ki izdeluje železniške mostove, dalje Pašićevo malinacijo z državnim čekom itd.

Stojadinović omenja napore in intervencije pri Nikoli Pašiću, ki ga je sam večkrat opozarjal, naj prepreči sinovo korupcijo. Isto so storili tudi drugi ugledni politiki, toda vse je bilo zaman. Rade Pašić je zamešal v svoje afeze tudi druge rodbinske člane. Stojadinović mu očita, da se je povodom najetja inozemskega posojila energično zavzemal za neko ameriško banko in da so na razpolago originalni zapisniki, iz katerih je razvidno, da mu je obljubila dotična banka ogromno provizijo v dolarjih, če izposluje, da bo njena ponudba sprejeta.

V svoji tožbi navaja Stojadinović tudi značilno dejstvo, da Rade Pašić ne plačuje nobenega davka. Rade Pašić je odgovoril na te obdolžitve in očital Ljubi Jovanoviću, da inspirira vso to akcijo ter jo hoče spraviti na politično polje. V svojem odgovoru očita Stojadinoviću, da je pošiljal z vizitko Ljube Jovanovića tuje fabrikante k takratnemu prometnemu ministru Joci Jovanoviću v svrhu raznih koncesij in kupčij. Dalje mu očita, da je zahteval odvetnik dr. Radaković od njega neko pismo, ki ga je pisal Rade Pašić finančnemu ministru dr. Milanu Stojadinoviću, ki je pa prišlo po čudnih poteh v roke Dragiši Stojadinoviću. Da dobi to pismo, je intervjuiral Radakovića pri Ljubi Jovanoviću. In Ljuba Jovanović je baje odgovoril: «Saj ni neumen, da mu ga vrne zastojni, ko pa lahko dobi zanj 700.000 Din.» Rade Pašić očita D. Stojadinoviću tudi intervencijo pri prodaji tvornice cementa pri Omišu v Dalmaciji.

Na te obtožbe Radeta Pašića je odgovoril Dragiša Stojadinović s člankom, v katerem odločno zavrača vse očitke. Ob tej priliki je D. Stojadinović izjavil, da je začel borbo proti R. Pašiću zgolj zaradi njegovih mahinacij na škodo države in da afera nima nobenega političnega ozadja. V spor so posegli s svojimi izjavami tudi advokati obeh strank. Rade Pašić in D. Stojadinović sta vložila več tožb tako, da bo razprava zelo zanimiva — če sploh pride do nje.

Po aferi je namreč silno kompromitirana radikalna stranka in zato ni izključeno, da do javne razprave ne bo prišlo, ampak se bodo poravnali kar za kulisami. V interesu ozdravljenja neznoznih razmer v Beogradu, ki nas razmoti pred svetom in so ob enem eden glavnih vzrokov za našo slabo upravo in za splošno nezadovoljstvo prebivalstva, pa mora vsak želiti, da se afera razčisti.

Sramotni konec Matteottijevega procesa

Čudna matematika reduciranja kazni od 12 let na 2 mesecali — Morilci takorekoč oproščeni. — V 2 mesecih bodo na svobodi.

Senzacionalni proces radi Matteottijevega umora, ki se je vršil v malem ubruškem mestecu Chietti, je zaključen. Po skoro enotedenskem zaslišanju krivcev in prič ter po farizejskih govorih zagovornikov so porotniki potrdili glavno vprašanje: umor poslanca Matteottija po Duminiju, Volpiju in Poveruonu. Istočasno so priznali olajševalne okolnosti vsem tem trem obtožencem, češ da niso umorili poslanca rimskega parlamenta, za kar predvideva kazenski zakonik ostre kazni, nego političnega nasprotnika Matteottija. Olade Viole in Malacrie so porotniki zanikali udeležbo pri umoru in ju oprostili krivde. Na podlagi porotniške odgovora je sodni dvor izrekel razsodbo:

Obtožnica Viola in Malacria se oproščata, ker ni dokazano, da sta sodelovala pri umoru poslanca Matteottija. Dumini, Volpi in Poveruono so obsojeni radi umora na 12 let ječe. Ker pa ni ugotovljeno, kdo od teh treh je umoril poslanca Matteottija, se reducira kazen vsem trem na 7 let. Dalje so porotniki priznali olajševalne okolnosti vsem trem obtožencem, kar jim reducira kazen na 5 let, 11 mesecev in 20 dni. Končno je porota ugotovila, da je šlo pri umoru Matteottija le za političen delikt, kar reducira kazen za nova 4 leta,

tako da preostane morilec samo kazen 1 leta 11 mesecev in 20 dni. Če odštejemo od te kazni še dobro preiskovalnega zapora, ki se vstjeje v kazni, dobimo, da bodo obtoženci izpuščeni iz zapora že prve dni maja. Dumini celo par dni pred Volpijem in Poveruonom, ker je bil nekaj dni prej aretiran. Duminiju, Volpiju in Poveruonu so doživljensko odvzete pravice javnega službovanja. (Ako ne bodo pomilostnjeni! Op. ur.)

Tako se glasi sodba za morilce poslanca Matteottija, ki bo brez dvoma vzbudila po vsem svetu burjo ogorčenja, obenem pa tudi zasmeh pravice, kar kaže na podfašistovski režim v Italiji.

Predočimo si potek cele afeze! Vsed rastočega vpliva opozicije je Mussolini pred leti skupno s svojima najintimnejšima prijateljskima in sodelavcema, Finzjem in Rossijem, organiziral fašistovski četo, to je skupino ljudi, ki je imela nalogo, da v interesu države preganjanja fašistom nevarne opozicijske. Za vodjo fašistovske čete je bil izvoljen Dumini. Ta je zbral par prijateljev in z njimi ob belem dnevu pograbil poslanca Matteottija, ki je napovedoval kompromitujoča odkritja v rimskem parlamentu in v angleških li-

stih. Potegnili so ga v pripravljeni avto in ga med vožnjo umorili z bodali.

Razburjenje, ki je nastalo radi tega zločina v Italiji sami in v inozemstvu, je bilo tolikšno, da je moral Mussolini obžalovati dogodek in zapreti svoja glavna prijatelja Finzija in Rossija. Istočasno so si izmislili izgovor, da voditelji niso naročili usmrtnice Matteottija, nego da so ga hoteli samo zapreti in kontumacirati na varnem mestu daleč proč od politike. Na podlagi tega izgovora sta bila amnestirana Finzi in Rossi, torej glavna krivca umora. V soglasju s tem izgovorom je tudi Dumini trdil, da ni ubil poslanca Matteottija, nego da ga je hotel kontumacirati odnočno da je hotel izsiliti iz Matteottija zaupne tajnosti. Ko ga je sunil pod rebra je Matteottiju prišlo slabo, da se mu je vdira kri in je umrl.

Proces v Chietti je bil prista farza. Zagovorništvu glavnega krivca Duminija je prevzel vodja odnosno generalni tajnik fašistovske stranke posl. Farinacci, kar osvetljuje tesno zvezo med vodstvom fašistovskega režima in morilec Duminiem, katerega je hotelo to vodstvo za vsako ceno rešiti iz zapora. Kakor je bilo pričakovati, se je to tudi zgodilo: da se morilec ne bo godilo slabo, ko pridejo iz zapora, je samoumevno.

DANES!
GUNNAR TOLNAES in
KARINA BELL
v zelo zabavnem filmu
«DEKLE DUNAJA».
«Kino Ideal»

Nova češkoslovaška vlada pred parlamentom

Češkoslovaška uradna vlada je stopila v sredo s kratko deklaracijo pred parlament in senat. Sejo Narodne skupščine je otvoril predsednik Malypetr, ki je izjavil, da je proglasil prezident Masaryk jesensko zasedanje za končano in sklical za sredo pomladansko zasedanje. Dalje je izjavil, da je prejšnja vlada demisijska in da je imenoval prezident republike novo vlado. Predsednik je prečital imena novih ministrov in predstavil vlado parlamentu.

Nato je podal ministrski predsednik Jan Černy vladno deklaracijo. Deklaracija omenja, da bo uradna vlada izvajala program Švehlove vlade, in apelira na parlament, naj jo vsestransko podpira. Deklaracija je zelo kratka in nekateri češki listi ironično ugotavljajo, da je hotela uradna vlada s svojim nastopom reči: Oprostite, da si upamo eksistirati.

Narodna skupščina je sprejela novo vlado in njeno deklaracijo mirno. Samo komunistični poslanci so jo pozdravili z medklci. Poslanec Klebl je predlagal, naj se prične debata o vladni deklaraciji. Za predlog so glasovale vse dosedanje opozicijske stranke na levi in klerikalna stranka na desnici. Komunisti so sprejeli predlog z ogorčenimi medklci. Do debate ni prišlo, ker je večina predlog odklonila. Nar. skupščina je prešla nato na dnevni red. Naposled je predsednik Malypetr zaključil sejo in želel vsem poslancem vesele velikonočne praznike. Prihodnja seja bo sklicana pisneno. Pred zaključkom se je apeliral na poslance, naj se odzovejo pozivu češkoslovaškega Rdečega križa, ki je proglasil za velikonočne praznike tridnevni božji mir.

V sredo popoldne se je vršila prva pomladanska seja češkoslovaškega senata, na kateri je ministrski predsednik Černy predstavil novo vlado in prečital njeno deklaracijo. Nemški socijalni demokrati in komunisti so sprejeli novo vlado z ironičnimi medklci. Tudi senat je odklonil predlog, da bi se pričela o vladni deklaraciji debata. Za predlog je glasovalo 53, proti pa 78 senatorjev.

Predpasnike otroške in damske: bele, barvaste, klistaste in listaste v raznih fazonah ter razno damsko perilo nudi najceneje

F. in L. Gorščar
St. Petra c. 28. 86 4 St. Petra c. 28.

Prosveta

„Manon“ z Ado Poljakovo

Včerajšnja popoldanska predstava je bila natrpano polna. Dolgo že nisem videl toliko animirano ploskajoče publike. Ni hladna ta naša publika, kakor govore. Ona zna prav navdušeno ploskati; seveda le onim, ki to v resnici zaslužijo. In včerajšnja «Manon» Poljakove je bila priznanja v najvišji meri deležna. Višek svoje pevске in igralske umetnosti je dosegla v govorniški senzijskega seminarja. V tej sliki je dokazala, da od svojega zadnjega gostovanja pred dvema letoma ni izgubila ničesar; zdi se mi celo, da je njeno glasbeno izražanje še duševnejše. Lahkota petja, višek pevске umetnosti, je pri njej čudovito; mehko, tok njenega glasu, iskrenost kar očarajo. Potegnili je za seboj Banovca, ki je bil včeraj v resnici pevski višji, kot kdaj prej, pa tudi brčes po navodilih Poljakove, prav živahen in nenavadno gibčen v igri. Sploh se je vpliv Poljakove opazil v poteku vse opere. Dobri so bili tudi vsi ostali.

Pri tej graciozni, melodij bogati Masenetovi glasbi nam je čimdalje bolj žal, da je črtana prva slika tretjega akta. Pri tej priliki bi rad omenil, da bi bilo treba črtati tudi gavoto z baročnim srednjim stavkom, ki uvaža v prvo sliko III. akta, ker te slike ni in ta gavota nikakor ne more služiti niti kot intermezzo k tako s. 1. sliko kontrastujoči 2. seminarski sliki.

«Manon», ki jo je Polić izvrstno našel, diral, je s Poljakovo seveda pridobila še neprimerno več na interesu kot sicer, in se je prezentirala nedeljske popoldanske pu- bliki kot vzor-predstava.

Šahovski turnir na Semmeringu

XIII. in XIV. kolo. — Dr. Vidmar porazil Aljehina in Gilga.

V sredo so igrali XIII. kolo šahovskega turnirja na Semmeringu. Zanimanje za turnir se stopnjuje od ne do dne, čim bolj se bližajo napete borbe koncu. Ogromno zanimanje je vladalo v sredo zlasti za partijo obeh mojstrov Aljehina in dr. Vidmarja. Dr. Vidmar je ponudil damski gambit odklenil in uspešno mu je, da je tekmo igrice ustvaril komplikacije, ki so Aljehina zapletle v kritično situacijo. Že pri prvem prekinjenju je pridobil dr. Vidmar dve figuri za stolpa, zvečer pa je Aljehina s spretnim manevrom popolnoma ugnal. Aljehin je kapituliral. Ostale partije so končale takole: dr. Tartakower je porazil Vaydo, dr. Tarrasch Gilga, Janowski Davidsona, Grünfeld Rosellija. Partije dr. Treybal dr. Michel, Kmoeh-Niemcovič, Spielmann-Retti so končale remi, partija Yates-Rubinstein pa je bila po osmurnem boju prekinjena.

V XIV. kolu je včeraj dr. Vidmar, ki je imel pred seboj zadnjega resnejšega nasprotnika Gilga, v krasnem damskem gambitu temu že v 21. potezi dikiral šah-mat. Ostale partije so končale takole: Aljehin je zmagal nad Kmoehom, dr. Tarrasch nad Rosellijem, Davidson nad dr. Michelom. Spielmann je zmagal nad Tartakowerjem in tako prišel na vodstvo. Retti je podlegel Niemcoviču, Rubinstein Vaydi. — Partija Grünfeld Treybal je končala remi.

Stanje po XIV. kolu: Spielmann 10 ½, Aljehin, Niemcovič in Tartakower 10, dr. Vidmar 9 ½, dr. Tarrasch 8 ½, Retti 7 ½, Rubinstein 7 (1), Grünfeld in Treybal 7, Vayda 6 ½, Janowski 6 (1), Gilg in Davidson 5 ½, Yates 5 (2), Michel 4 ½, Kmoeh 3 ½, Roselli ½ točke.

DANES!
GUNNAR TOLNAES in
KARINA BELL
v zelo zabavnem filmu
«DEKLE DUNAJA».
«Kino Ideal»

Beležnica

KOLENDAR.

Danes: Petek, 26. marca 1926; katoličani: Marija sedem žalosti, Srđan; pravoslavni: 13. marca, Nikifor; muslimani: 12. ramazana 1344; židje 11. nisana 5686.

Jutri: Sobota, 27. marca 1926; katoličani: Rupko, Stanimir; pravoslavni: 14. marca, Venedikt; muslimani: 13. ramazana 1344; židje: 12. nisana 5686.

DANASNE PRIREDITVE.

Gledališče: opera zaprta, drama «Ana Christie».

Kino Matica: «One, ki jih ne pozdravljamo», Ljubljanski dvor: «Fijaker št. 13», Kino Ideal: «Dekle Dunaja».

JUTRIŠNJE PRIREDITVE.

Gledališče: opera «Bohema», drama za prta.

Kino Matica: «One, ki jih ne pozdravljamo», Ljubljanski dvor: «Fijaker št. 13», Kino Ideal: «Dekle Dunaja».

DEŽURNE LEKARNE.

Petek: Trnkoczy, Mestni trg, Miklošičeva cesta.

Sobota: Bohinc, Rimska cesta, Levstekova Resljeva cesta.

Premeten konjski tat

V Podolnici pri Horjulu v list št. 9 stanuje posestnik Peter Nagode, marljiv gospodar. Dne 15. t. m. je prišel k njemu neki tujec, prav čedno oblečen. Gospodar je bil bojan ter je ležal v postelji radi hude influence. Njegova 12letna hčerka Julka je proti večeru vstopila v njegovo sobo ter rekla: «Oče! Neki tuj človek vprašuje po vami.» Peter Nagode je dejal hčerki: «Naj pride gor!» Hčerka Julka je nato šla do tujca ter mu sporočila, da lahko gre k očetu v zgornjo sobo. Tulec je imel temnosiv klobuk, je bil čisto obrit in nosil rjav sukno. Stopil je v Nagodetovo sobo ter ga pozdravil: «Dobro večer! Ali ste bolni, oče? Ali bi jaz lahko pri vas prenočeval? Jaz sem mesar in posestnik Alojzij Znidaršič iz Postojne.»

Posestnik Nagode je nato dejal tujcu: «Le pojdite dol! Tam vam bodo postlali.» Ker je napravil tujec dober vtis, so mu še dali prav čedno posteljo z novimi ruhanom in odejo. Drugo jutro je vstal, se prav lepo zahvaljeval za prenočišče ter začel gospodarju praviti: «Na Sapo imam več volov. Danes dopoldne jih bomo vagoni. Posodite mi voz in konja! Gospodar Nagode je res ustregel neznanečev želji. Iz previdnosti pa je naročil svoji hčerki Francki, da gre z njim. Tulec se je s konjem odpeljal in se pozneje vrnil nazaj. Hčerki Francki je še kupil pomaranč, klobase in kruha. Priporočeval je, da ima njegova mati v Italiji veliko trgovino in da je pripeljal na Vrhniko več zabojev pomaranč.

Naslednji dan 17. t. m. je neznanec zopet zaprosil Nagoda za voziček in konja. Dejal je, da ima opravka pri Pogačarju v Grabnu. Ker se je tujec prav dobro orientiral v horjulski okolici in ker je znal označiti pravilno ime kakega posestnika in vasi, je Nagode v trdni veri, da ima pred seboj moža poštenjaka, resničnega mesarja iz Postojne, zopet ugodil tujčevi želji ter mu dal voziček in konja na razpolago. Tega dne pa je določil 12letno Julko, da je spremljala tujca. Odpeljala sta se. Toda tujec ni šel na Graben, marveč se je z vozom zapravil v hčerkom odjedal proti Ljubljani.

Ko je prišel na Viš, je konja ustavil pri neki hiši in dejal deklici Julki: «Ostani tu! Pojdi k temu čevljarju! Jaz grem naprej po mater. V Ljubljani ti kupim novo oblečko.» Mala Julka je res ubogala ter stopila z vozom. Čakala je in čakala, toda mesarja ni bilo od nikoder. Vsa objokana in zbegana se je peš vrnila domov ter naznanila očetu, kaj se je zgodilo.

Gospodar Nagode je takoj uvidel, da ga je premeten lopov ogoljufal in da mu je odjedal konja z zapraviljem konja. Naznanil je tatvino orožnikom in tudi sam je začel povsod spraševati, kam naj bi šel tujec s konjem. Mahnil je le celo preko meje v Postojno ter tam začel spraševati po mesarju Alojziju Znidaršiču. Na lastne oči se je prepričal, da mesar Znidaršič v resnici bliva v Postojni, toda ni identičen z onim tujcem, ki je odjedal konja.

Ukradeni konj je star štiri leta, rdeče barve z belo liso na glavi ter ima tudi bela zadnje noge, voziček zapraviljivek je skoraj nov, rumeno lakiran. Orožništvo in ljubljanska policija marljivo poizvedujeta za storilcem, toda doslej zmanj. Kdor izsledi konja in voz, naj proti nagradi sporoči posestniku Petru Nagodu ali pa bližnji orožniški postaji.

— Križ božji, kako blizu je bila smrt! Rad bi vedel, kaj nas čaka zdaj.

— Kar potolaži se, prijatelj! Še marsikaj nas čaka, predno pridemo iz te proklete pasti, — je dejal Francis. — In čim prej se napotimo dalje, tem bolje bo za nas.

Hitro so se domenili, kako bodo nadaljevali pot. Francis se je plazil ob levi steni in se je dotikal z roko. Leoncie je šla za njim in se držala njegovega suknjica. Ob desni strani je šel Torres. Ves čas so se klicali, da bi se v temi ne izgubili. Tako so lahko opredelili širino rova in tudi nevarnosti ni bilo, da zaidejo v stranske rove. K sreči je imel predor — bil je namreč res pravi predor — ravna tla tako, da se v temi niso spotaknili, Francis ni hotel zaigati vžigalic, ker jih je hranil za skrajni slučaj. Hodil je zelo previdno, da bi ne padel v kako brezno. Pomagal si je na ta način, da je postavil vedno eno nogo naprej in poskušal, če so tla pod njim trdna, in šele potem je stopil korak naprej. Zato so šli zelo počasi in prehodili na uro komaj pol milje.

Samo na enem kraju se je rov razcepil. Tu je zažgal Francis vžigalico in opazil, da ni nobenih znakov, ki bi kazali, po katerem rovu naj gredo dalje.

Rova sta si bila podobna kakor dva krajcarja.

Jack London:

Roman treh src

Jutranja zarja je našla Henryja trdno spečega na trati za mestom. Dvanajst ur je bil že aretiran. Toda spal je nemirno, zakaj mučile so ga strašne sanje v zvezi z usodo živo pokopanih tovarišev, poleg tega mu pa strupene mušice in komarji vso noč niso dali miru. Valjal se je in otepal nadležne nočne goste tako, da se je zbujal zelo zgodaj. Takoj se je spomnil dogodkov prejšnjega dne in kritičen položaj mu je bil jasen. Jutranjo zarjo je sprejel zelo neprijetno. Mušice so ga tako upikale, da je čutil po vsem telesu neznozne bolečine in zato je začel navzve zgodaj preklinjati. Njegove kletve je slišal mož, ki je šel mimo z vrečico instrumentov. Bil je stasit mladenič v uniformi vojaškega letalca Zedinjenih držav. Zavil je s poti in se približal trati, kjer se je valjal Henry. Obstal je ter radovedno ogledoval klado na Henryjevih nogah.

— Prijatelj, — je dejal, ko je Henry nehal kleti, da si malo oddahne. — Sinoči, ko sem se spustil na to obalo in še nisem imel priljage, da si napravim Sotor, sem se tudi jaz nekoliko uril v preklinjanju. Toda to je bilo detško čebljanje v primeri z vašimi kletvami. Klanjam se, sire. Vi ste

69

kvalificiran prmojdušar, če mi dovolite, da se tako izrazim. Če vam ni težko ponoviti, bom imel v zalog naboliše kletvice, kar jih je na svetu, in ne bo se mi treba bati, da pridem v zadrgo.

— Kdo za vraga pa ste, gospod? — je vprašal Henry. — In kaj počenate tu?

— Prav nič vam ne zamerim, — se je zarežal letalec. — S tako oteklim obrazom si že lahko privoščite te neprijazne besede. Kdo neki je vas tako razmrčeval? Kar se pa tiče vragov, moram omeniti, da mi še niso dali službe v peklu. Pač pa sem znan na zemlji pod imenom Parsons, lieutenant Parsons. V Panamo sem prišel zato, da poletim od Atlantskega k Tihemu oceanu. Morda vam lahko storim kako uslugo, predno se napotim dalje.

— Seveda, — je priklinal Henry. — Vzemite iz svoje vrečke kako orodje in razbite to proketo klado. Se revmatizem dobim, če ostanem tu. Dovolite, da se vam predstavim. Morgan je moje ime. Še noben človek me ni tako razmrčeval, kakor ti vražji komarji.

Lieutenant je vzel iz vrečke dleto in kmalu je bila klada razbita. Nato je pomagal Henryju na noge. Henry je masiral z rokami noge in kolena, da se obnovi obtok krvi. Med masažo je hitro pripovedoval letalcu o tragični usodi Leoncie in

Francisa, ki sta morda že našla v podzemlju smrt.

— Rad imam tega Francisa, — je končal svoje pripovedovanje. — Do pičice sva si podobna. Njegova smrt bi mi bila najhujši udarec. Bolj sva si podobna, kakor dvojčka, poleg tega sva pa še daljna sorodnika. Kar se pa tiče senorite, vam moram priznati, da jo ne ljubim, nego sem tudi zaročen z njo. Tako je ta reč. Ali mi morete pomagati, da ju rešim? Kje je vaš aeroplan? Peš ali na konju bi rabil do gore plemena Maya cel dan. Če me pa popeljeta na svojem aeroplanu, prispem v kratkem. Morda bi mi mogli odstopiti sto dinamičnih nabojev, s katerimi bi nemudoma razbil skalo tako, da bi voda lahko otekla.

Lieutenant Parsons je kolebal.

— Recite da, recite da! — je prosil Henry.

Tisti hip, ko se je del skalnate stene spustil in zaprl izhod iz podzemne jame, kjer sta stala kipa bogov plemena Maya, je nastala okrog treh ujetnikov v notranjosti svete gore popolna tema. Francis in Leoncie sta se nehote približala in se prijel za roke. Kmalu je Francis mladenko objemal in nepopisna radost zbližanja je malone okrasila mračno grozo njunega položaja. V bližini sta slišala težko sopečega Torresa. Naposled je Torres zamrmral:

Dnevne vesti.

V Ljubljani, dne 26. marca 1926.

—**Odlikovanje Čehoslovakov.** Na predlog ministra ver so odlikovani z redom Sv. Save IV. stopnje: arhitekt in občinski svetnik v Pragi František Fenzl, inženjer in šef gradbenega oddelka v Pragi Jozef Kossalek, inženjer v češkoslov. prometnem ministristvu Aleksander Marković, pevsko društvo v Nimbргу »Nimburski Hla-bolci«; z redom belega orla V. stopnje pa svetnik v češ. znanstvenem ministristvu dr. Vokač. Vsi so sodelovali pri ureditvi naših vojnih grobov na Češkoslovskem.

—**Spomenika prof. Murka prosvetnemu ministru.** Profesor slavistike na praški univerzi M. Murko je poslal prosvetnemu ministru Radiću spomenico, v kateri predlaga, naj se uvede v naših srednjih šolah povodom novega zakona pouk slovanskih jezikov, osobito ruščine, ki ima povsod prvenstvo.

—**Parlamentarna komisija za Trbovlje.** Ker je trboveljsko delavstvo nezadovoljno s poročilom strokovne komisije ministristva za šume in rudnike, so delavske organizacije iz Trbovelj naprosile centralno tajništvo delavskih zbornic, naj izposluje parlamentarno anketo, ki bo preiskala trboveljski konflikt.

—**Iz zdravniške službe.** Dr. Herman Worltz je imenovan za okrožnega zdravnika v Grosupljem.

—**Odhod bivšega grškega kralja in kraljice.** Včeraj dopoldne sta odstopovala iz Beograda z dvorskim vlakom v Bukarešto bivši grški kralj Jurij, kraljica Elizabeta, kakor tudi soproga bivšega romunskega prestolonaslednika princesa Helena. Na beogradski kolodvor so goste sprejeli kralj Aleksander, kraljica Marija, knez Pavle in kneginja Olga.

—**Predavanje o slovenskem slikarstvu v Beogradu.** Danes predava v Beogradu na tamošnjem univerzi asistent za umetnost na ljubljanski univerzi in znani kritik dr. Mesesnel o razvoju slovenskega slikarstva.

—**Turistična razstava v Frankfurtu.** Po razstavi v Pragi, ki se je pravkar otvorila, se vrši velika turistična razstava v Frankfurtu, katere se udeležijo tudi naša država.

—**Dunajski botaniki v Dubrovniku.** V Dubrovniku je prispejala skupina dunajskih študentov botanike s profesorjem dr. Schiffrerjem na čelu. Dunajčani ostanejo v Dubrovniku osem dni.

—**Meštrovičev uspeh v Ameriki.** Naš glasoviti kipar Meštrovič je dobil naročilo od mesta Chicago, da izgotovi dve ogromni skulpturi, ki bosta krasili zapadni vhod na vladniški ulici Congress.

—**Zimsko vreme.** Med drugimi raznimi narodnimi izreki se je tudi ta letos uresničil: »da ima brezen zvit rep«. Izredno lepemu februarju, ki nas je pritisnil odložit zimske snujke in privabil pomladansko žensko mogo, sledi pusto zimsko vreme in tudi tu-patam sneži. Vsi kolikolijski visoki hribi so zopet odejeni v zimsko belo haljo in pričajo, ki so že kaj veselo prepevali lepe pomladanske ženitovanjske melodije, so utihnili. Ni dosti manjkalo in že bi bili gnezdi, kar bi imelo za ptičji rod gotovo slabe posledice. Tako pa je vse še pravčasno marec opozoril, da je sicer v praksi konec zime, a v naravi pa še ne in da naj še malo pokačemo. Upalimo, da so to zadnji vzdihi umirajoče starke zime in da bomo imeli lepo Veliko noč. Prav potrebno pa bi bilo malo dežja. Pojla so suha in tudi vode so zelo padle in sicer tako zelo, da po hribovitih krajih primanjkuje pitne vode in tudi za razne industrijske obrate z vodnim pogonom.

—**Iz Kamnika nam poročajo:** Dne 21. marca smo ustanovili v Kamniku podružnico Kola jugoslov. sester. Od tej prilike nas je počastila s svojim prihodom tudi sestra predsednica našega matičnega društva ga. Franja dr. Tavčarjeva, nam prinesla njegove pozdrave ter nas bodrija k vsrjajem delu, želeč nam najboljših uspehov.

—**Sestra tavnica g. Mira Engelmannova** pa je zelo zanimivo in vsestransko opisala obširno, poživljeno ter jako poodnosno delovanje tega društva. — Odb. podr. Kam.

—**Konkurz.** Razglašen je konkurz nad imovino Karoline Dolencve, trgovke v Ljubljani, Sv. Petra cesta 8. Priglasitveni rok do 12. maja 1926 na deželno sodišče v Ljubljani. Dalje je razglašen pri okrožnem sodišču v Novem mestu konkurz nad elektrarno Zagradec.

—**Posrečena težka operacija.** Zemunski zdravnik dr. Dragotin Kosić je operiral Nikolo Radkovića, Dalmatinca iz Senja, na obeh. Radković je bil deset let slep in noben zdravnik si ni upal izvršiti operacije, ki bi lahko končala tudi s smrtjo. Dr. Kosić pa je operacijo izvršil s popolnim uspehom in Radković zdaj zopet vidi.

—**Sneg in vihar v Beogradu.** V Beogradu je včeraj ves dan deževalo in snežilo ter sploh bilo zelo slabo vreme.

—**Smrtna kosa.** Včeraj popoldne je preminul v Ljubljani v visoki starosti 70 let splošno znani in priljubljeni dvorni svetnik v pokolu g. Anton Lenarčič. Pokojnik je bil izvrsten strokovnjak v finančni vedi. Znamo je bila njegova narodna zavednost, ki jo je dokazal tudi na delu, ko je uvedel pri nekdanji finančni direkciji v Ljubljani kar na svojo odgovornost slovensko uradovnanje. Pogreb bo v soboto ob 16. iz Tavčarjeve ulice št. 10. — V Gradu Tolsti vrh je umrla v sredo v visoki starosti 82 let gospa Julija Rudež iz znane rodbine Rudež-Pertušek. Pokojnica je bila izredno simpatična dama. Pokopali so jo danes ob pol 3. Blaginja spomin! Žalujemo rodbinam naše iskreno sožalje!

—**Občni zbor kluba ljubiteljev ptičarjev** se vrši dne 10. aprila t. l. ob 20. v ljubljanskem dvoru s običajnim dnevnim redom. Privize, oziroma samostojne predloge je naznani klubovemu predsedniku vsaj tri dni pred občnim zborom. Drugi dan 11. aprila se vrši spomladanska tekma psov ptičarjev v lovišču občine Jelenja. Zbirališče bo ob 7. zjutraj v Ljubljani na restavracijskem vrtu Glavnega kolodvora, tam se bo vršila smotra psov, nato pa odhod v lovišče. Opoldan

ski odmor in kosilo bo pri »Ruskem caru« na Ježici, večerni sestanek pa v ljubljanskem dvoru, kjer se bo razglasil izid tekme in razdelila darila. Pse za tekmo je prijavilo klub do 5. aprila t. l. Za vsakega psa, ako je lastnik član kluba, znaša prijavina Din 20.—, za nečlane pa Din 40.—. Kot pripravnik ima na tekmi pravico fungirati vsak klubov član; zato naj se kandidati prijavijo klubu do 31. t. m.

—**Zločin na Kulmerjevih livadah pri Zagrebu.** Strahovit umor prosjaka na Kulmerjevih livadah pri Zagrebu je končno popolnoma pojasnjen. Iz Zagreba je odpotoval v mariborsko kaznišnico kriminalni uradnik Bere, ki je zaslužil umora osumljenega Novaka. Novak je sprva trdovratno tajil svoj zločin, ko pa je videl obremenilno pričo, svojega sokrivca Tomičiča, je umolknil. Končno je priznal, da sta skupno s Tomičičem, ki da je bil iniciator zločina, umorila berača. Zločinca zatrjujejo, da sta beraču odvzela samo 400 Din, drugi dan pa je Tomičič našel na kraju zločina še 1200 Din. Zdi se, da to ne bo odgovarjalo resnici, zakaj neki gostilničar je videl pri beraču okoli 50.000 Din gotovine. Ugotovila se je tudi identiteta umorjenega, ki je bil 31letni Jovčuk, Novak bo iz mariborske kaznišnice prepeljan v Zagreb, kjer se bo moral zagovarjati radi roparskega umora.

—**Prijeta detomorilka.** Orožniki iz Kamnika so izsledili brezsrčno mater, ki je vzela svoje dete v Bistrico. Kakor smo poročali, so pred dobrim tednom iz Bistrice potegnili trupel dveh novorojenčkov. Ni izključeno, da sta bila otroka dvojčka. Aretirana je baje neka služkinja iz Kamnika.

Avtovožnje v Italijo.

Obveščam p. n. občinstvo, da prevzemam od danes dalje avtovožnje tudi za ITALIJO. — PAVLE STELE, aviotaksi, Poljanska cesta 3. — Telefon 942.

Iz Ljubljane

—**Ij Umri je danes dopoldne g. Jernej Grošelj,** vpokojeni višji poštni kontrolor v Ljubljani. Pokojnik, oče znanih profesorjev Grošljev, je bil v ljubljanski družbi splošno znan in povsod priljubljen radi svoje duhovitosti. Dosegel je visoko starost 79 let. Bodi mu blag spomin! Iskreno sožalje užaloščeni rodbini!

—**Ij Koncert ge. Poljakove v dramskem gledališču,** ki bi se moral vršiti jutri, je odgoda na pozneje, ker je ga. Poljakova obolela. Mesto koncerta se poje v operi Boheme za red C z go. Čaleta v vlogi Mimi. Drama ostane v soboto zvečer zaprta.

—**Ij Otroška prireditev Atene v dramskem gledališču** (»Če pride čarodej...«) je bila v sredo popoldne prav posrečena in je popolnoma dosegla glavni namen slovesno zaključiti pripovedovanje pravljic. Za prva pravljica, ki jo je izvršno izdelal čarodej g. Peček, bi morala biti malo krajša, ker oder ne prenese predolgih samogovorov, ampak zahteva življenje in gibanje. Vendar fantastični kostum in maska da tudi tukaj potrebni, čarobni lik in nas zaziblje v čudoviti, pravilni svet. V drugi pravljici »Zgubljeni perotki«, pa oživi čarodej s svojo čarobno palico tudi zares sceno, da vse osebe, v katerih govori pravljica, nastopajo pred nami plastično in živo. Nekatere scene so bile resnično lepe, predvsem ona, ko se krilatka in princ (ga. Sarčeva in g. Jan) zgotata in lovita na kraljevem vrtu. Le oder je bil dostikrat pretemen in želebi bi bilo tudi več godbe v ozadju, kar bi to pantomimsko izvedbo šele prav povzdignilo. Pri povedovalka ga. Vanda Gorčeva je bila prav dobra in vsi igralci so se potrudili, da so pričarali otrokom pravilni svet. Zelo efektan pa je bil konec, ko je v ljubkem baletu nastopilo okrog 20 malih deklic v perstih oblekah. Gosp. Vlček jih je našteval tako posrečeno, da so uduševili male in odrasle gledalce in so morale ples ponavljati, pa še potem ploskanja ni bilo ne koma ne kraja.

—**Ij Kdo je videl najditelja?** Dne 10. t. m. od 4. popoldne sem zgubil večjo vsoto denarja od dolenskih mitnice do Opekarske ceste št. 7. Pri polzvedbah sem dočkal, da je nek gospod videl, ko je nekdo pobral listnico. Prosim zato, naj dotični gospod naznani najditelja na moj naslov: Grebenec, Krakovski nasip št. 4. Izplačam dobro nagrado.

—**Ij Prodaja starega orožja.** Dne 7. aprila ob 9. se bodo prodajale v porotni dvorani deželnega sodišča v Ljubljani razne stare puške in samokresli in sicer samo izdružiteljem, ki so v posesti orožnega lista.

—**Ij Rekordna teža para volov.** Ljubljanski mesar g. Andrej Marčan je kupil par volov, ki postavljajo brez dvoma rekord teže. Ta par volov tehta nič manj kot 2020 kilogramov. Torej senzacija tako v pogledu debelosti, kakor teže! Občinstvo, ki se zanima za redke eksperimente volov, si lahko ogleda te vole dne 30. t. m. na domu mesarja Marčana, Rimska cesta.

—**Ij Recitacijski večer pravljic** za odrasle, balad in legend, ki ga priredi Atena s sodelovanjem recitatorice gđc. Sturmove, naših znanih opernih pevcev gg. Banovca in Šubila, se vrši nočjo ob pol 9. uri v mali dvorani Narodnega doma. Ker je že tradicija pri pravljicah, da se pobirajo samo prostovoljni prispevki, se tudi to pot v kritje stroškov hvaležno sprejemajo.

—**Ij Československá Obec požádá Komenského večer** v soboto 27. t. m. ve Zvezde. Čehoslováci přijde všichni oslavit učitele národu a přivítat známé. Bez vstupného. Vsi Slovani dobrodošli!

—**Ij Društvo »Soča«** naznanja, da radi velikonočnih praznikov odpadeta predavanji dne 27. t. m. in 3. aprila. Prihodnje predavanje se vrši tedaj 10. aprila. Ta večer predava univ. prof. dr. Rado Kušej o po vsem novi in zelo interesantni temi »Čeza-

ropatizem na vzhodu in njegove zapadne oblike. Na predavanje je danes opozarjamo naše člane in prijatelje. — Odbor. — Otroške obleke. Kristof-Bučar.

DANES! DANES!
GUNNAR TOLNAES
in
KARINA BELL
v zelo zabavnem filmu
«DEKLE DUNAJA».
«Kino Ideal»

Iz Celja.

—**Občni zbor Krajevne organizacije SDS za mesto Celje** se je vršil v torek zvečer ob 20. uri v mali dvorani Celjskega doma. Udeležba je bila številna. Občni zbor je otvoril in vodil predsednik organizacije g. dr. Kalan. Pozdravil je navzoče, med njimi g. dr. Kramerja iz Ljubljane. Spominjal se je umrlih članov ter podal obširno poročilo o delovanju organizacije v minulem poslovnem letu. Po poročilu predsednika je sledilo tajniško poročilo, iz katerega je razvidno, da šteje organizacija koncem leta 462 članov. Blagajniško poročilo izkazuje majhen deficit, ki ga bodo pa krili dohodki prihodnjih mesecev. Pri volitvah je bil soglasno izvoljen predsednikom g. dr. Kalan, podpredsednikom g. Iv. Rehek, ostali odbor pa se je dopolnil z občinskimi odborniki kot virilisti ter z 21 zaupniki iz raznih stanov in poklicev. Po volitvah je podal g. dr. Kramer zanimivo poročilo o političnem položaju, ki je bilo sprejeto z velikim odobravanjem. Razvila se je nato zanimiva množestanska debata. Dajala so se pojasnila na razna vprašanja. Sprejeta je bila zaupnica vodstvu stranke in poslanskemu klubu SDS ter poslani brzojavni pozdravi poslancem dr. Žerjavu, Pribečeviču in dr. Pivku. Soglasno so bile sprejete resolucije, ki se tičejo davčnega izenačenja, Trboveljske premogokopne družbe, oblastnih volitev, izplačila uradniških razlik, ureditve dohodkov upokojencev, ustanovitve podružnice Obrtne banke v Ljubljani in Mariboru, Delavske zbornice. S pozivom na vsrjajno delo v organizaciji je predsednik nato zaključil lepo uspešni občni zbor.

—**Udruženje vojnih invalidov v Celju** priredi dne 6. junija svojo vsakoletno tombolo, na kar se opozarjajo druga društva.

—**Lastno pokopališče** si nameravajo urediti misionarji poleg cerkve sv. Jožefa. Občinski svet okoliške občine se je izrekel, da nima iz higienskih razlogov nič proti temu pokopališču. Če bo pa pokopališče umestno na griču, kjer se nameravajo staviti stanovanjske hiše, je pa drugo vprašanje.

—**Dramatično društvo priredi 9. aprila v mestnem gledališču igro »Deseti brate.** Gostuje g. Danilo iz Ljubljane.

—**Okoliška deška šola** se bo končno vendarle začela graditi. Stavljena bo na prostoru na Dotgem polju, kjer se bo zasačil lipov vrt.

Sport

Včerajšnji nogomet

ASK Primorje — SK Maribor
11 : 0 (6 : 0).

Primorje je imelo včeraj v gostih simpatično enajstoročje Maribora. Prvo letošnje gostovanje Mariborčanov je končalo s katastrofalnim porazom zanje. Odkrito priznamo, da smo od Mariborčanov, ki uživajo dober sloves, pričakovali več. Predvedli pa so zelo slabo igro in v celotni ansambli skoraj ni bilo moza, ki bi segal nad povprečnost. Najslabše je bilo z obrambo, ki je zadene golman krivda na porazu, pri katerem pa ima svoj delež tudi krilska vrsta. Krili so sicer podpirali napad, puščali pa v nemar obrambo, ki je imela vsak hip cel napadali kvintet Primorja pred sabo. Napad Mariborčanov ni imel nikake prodornosti. Igrali so večinoma po zraku; vsaka visoka žoga pa je postala plen izvrstno disponiranih primorskih branilcev Jančigaja in Slamiča. Na gol so oddali Mariborčani jedva tri strele, zastreljali pa so celo dve erajsterovki. Vendar so Mariborčani ves prvi in tudi še del drugega polčasa vzdržali lipov vrt.

Moštvo Primorja je res zadovoljilo v prvem polčasu, v katerem je napad pokazal mnogo smisla za kombinacijo in bil nenavadno prodoren. Kasneje so tako Erman, kakor Uršič in Glavič igrali preveč vsak na svojo pest ter eden drugemu kvarili zrele šanse. Od kril je bilo boljše levo. Halfi in obramba so bili na mestu. Erman v голу ni imel posla.

Tekma se je vršila popolnoma v prijeteljskem tonu in fer. Serijo golov je otvoril Erman, ki je kmalu zvišal na 2 : 0, 3 : 0, Uršič na 4 : 0, nato zopet Erman na 5 : 0 in 6 : 0. V drugem polčasu je zvišal Glavič na 7 : 0, Erman na 8 : 0, sledil je avtogol Mariborčanov, nakar je Erman postavil na 10 : 0 in 11 : 0.

G. Deržaj je mirno in prevdarno vodil igro.

Hazena

A. S. K. (Zagreb) — Atena 7 : 3.
Lep uspeh Atene.

Včerajšnja tekma ASK : Atena je končala s pričakovano zmago gostov. Poraz, ki ga je doživela Atena, je bil sicer neizogiben, vendar pa znači zanjo lep in nepričakovan uspeh, posebno če pomislimo, da je družina ASK najjačja v naši državi, in da je v jeseni 1925 v isti postavi porazila ljubljansko reprezentanco z 12 : 4.

Igra se je gibala zlasti v prvem polčasu v znamenju premoči ASK, ki je prišla tudi v številu zabih golov do izraza. Atena sprva nervozna, je igrala brez pravega elana; zlasti se je to opazilo pri krilski vrsti. Polagoma se je otrešla treme ter postajala od minute do minute nevarnejši nasprotnik rutinirane zagrebške družine. Polčas je bil 5 : 1. V drugem polčasu se je slika popolnoma izpremenila. Ateni se je posrečilo obdržati igro popolnoma odprto do konca. Nasprotnika sta si bila skoro enakovredna. V obrambi je Atena celo bolj uspešna.

Askova družina predstavlja homogeno izvrstno vigrano celoto, ki je v tehničnem oziru na odlični višini; njena prezirna, ne-verjetno rafinirana kombinacijska igra zadivi vsakega gledalca. Najjačji del njegove družine tvori vsakokor napad s Tomljenovičev, Radovičev in Baranay III. Krilska vrsta z branilko je nekoliko šibkejša. Vratarica lovi sigurno in v lepem stilu visoke žoge, dočim je pri nizkih nesigurna.

Atena je od lani močno izpremenila svojo družino in je pri svojem prvem nastopu izvrstno odrezala. Nekoliko riskirano je bilo pozvati za prvi nastop baš najjačjo jugoslovensko družino, toda vera v svojo moč je ni varala. Največ zaslug za nad vse časten rezultat nosi Čimpermanova, ki je bravurozno branila svoje svetišče. Saplja B. v obrambi je utrdila svoj dobi sloves, ki si ga je pridobila v mladinskih tekmah.

Krilska vrsta zastaja za drugimi močmi. Mislimo, da bi mesto Schiffrerjeve bolje izpolnila Saplja II. Debi vratarice Jančigajeva v krilski vrsti se je obnesel dokaj dobro. Napadalna vrsta z Zupančičev in Petričev na čelu je predvedla efektno, toda nekoliko prepočasno kombinacijsko igro, ki posebno v prvem polčasu ni mogla dovesti do pozitivnih uspehov. Nekoliko več odločnosti pred golom, hitreje ter nižje streljanje na gol in manj kombiniranja bi prineslo marsikak uspeh. Tudi tu je debitirala bivša vratarica Černetova, ki pa rabi še precej treninga.

Razmerje kotov je bilo 5 : 5, tudi znak, da je bila igra večinoma odprta.

Tekma, kateri je prisostvovala jako lepo številu občinstva, je bila izvrstna propaganda tega lepega ženskega sporta; pokazala je zopet, da se s sigurnimi koraki bližamo višini zagrebške hazene.

S. K. Ilirija — S. K. Mura v Mariboru.

V nedeljo 28. t. m. nastopita v Mariboru v finalni mladinski tekmi družini ljubljanske Ilirije in Mure iz Murske Sobotice. Boj za pridobitev poslovednega pokala bo izredno zanimiv in napet, ker sta obe družini v izvrstni formi. Ilirija, ki je v obeh tekmah proti Ateni in Primorju sigurno zmagovala, bo naletela v Muri na opasnega nasprotnika, ki bi resno ogrožal končno zmago. Tekma bo za Maribor sigurno jako privlačna, ker bo pokazala izvrstni sport naših najmlajših hazenašev. Igra se vrši na prostoru Rapida ob 11. dopoldne.

Druge včerajšnje tekme.

LJUBLJANA: Ilirija — Slavija 14 : 1 (3 : 1). Slovan — Svoboda 3 : 0 (Pokalne tekme).

ZAGREB: Gradjanski — Sturm (Gradec) 2 : 2.

DUNAJ: A. C. — Slovan 3 : 2, 1 : 0. (Pokalne tekme.) Vienna — Hertha 5 : 1 n. Hakoah — Rudolfsbügel 3 : 2. (Prvenstveni tekmi.)

PRAGA: D. F. C. — Nemzeti (Budimpešta) 3 : 2.

BUĐIMPEŠTA: M. T. K. — Rapid (Dunaj) 3 : 1. Sparta (Praga) — FTC in UTE kom. 2 : 1.

Večerni tek po Ljubljani

ASK Primorje priredi jutri v soboto ob 18.45 večerni tek za posameznike po Ljubljani. Start pred ljubljansko kreditno banko, od koder vodi proga do Dunajski in Masarykovi. Resljevi česti in mimo Vodnikovega trga do magistrata, kjer se proga odcepi za drugo kategorijo ter gre po Stritarjevi in Prešernovi ulici ter Aleksandrovi cesti na cilj pred Narodnim domom. — Prva kategorija nadaljuje tek po Mestnem, Starem in St. Jakobskem trgu preko mostu, po Cvojni, Emonski in Rimski cesti preko Gradišča, po Selenburgovi ulici pred Narodnim domom.

Za prireditev vlada veliko zanimanje, ker startajo najboljši atleti Ilirije in Primorja. V prvi kategoriji startajo Deržaj, Slapičar, De Reggi, Senčar, Vidic, Pintaric, Ogrin, Hladnik, Perko, v drugi kategoriji Baraga, Gradišar, Bren, Gregorič, Luščan, Malnarič, Močan, Pintarič, Sketelj, Trost, Zorja, Cimermann, Arhar, Corradini, Perko, Čmek, Ravnikar, Prišek in drugi.

Tek bo trajal približno četr ure.

Občinstvo naprošamo, da se na križiščih pokori rediteljem, da stoji na hodnikih in ne hodi preko ceste. — Edino na ta način je mogoče, da se prireditvi vrši v redu. — Najlepše se bo videl boj med posamezniki v Prešernovi in Selenburgovi ulici ali na Aleksandrovi cesti. — Posebno na teh mestih naj vzdrži občinstvo popoln red.

Današnje vreme.

— **Bohinjska Bistrica,** ob 7. Oblačno. Temperatura + 4° C; za zimski sport neugodno.

— **Kranjska gora,** ob 7. Temperatura + 2° C, barometer se dviga, visoka megla, sren 10 cm; saninec ugoden.

Podpirajte Društvo slepih!

Lya Mara
Alfons Fryland

dve najsajnejši filmski zvezdi na filmskem nebu ravno kar doživljajo velikkanski uspeh v prekrasnem razkošno opremljenem filmu

ONE

ki jih ne pozdravljamo
Lepi igralci. — Krasna vsebina. Najmoderneje toalete. — Izvrstna igra. — Siljajne so scene lahkomužnega življenja v razkošnih nočnih zabaviščih

Dražba area štev. 13. Ljubav mlade matere do nezakonskega otroka. — Moč denarja — Zmaga prave ljubezni itd. itd. Vse v vsem: Najboljši dosedaj izdelani Lya — Mara-Zelnik film

Predstave ob 4, pol 6, pol 8, 9.

ELITNI KINO MATICA vodil kino v Ljubljani. Telefon 124.

Možno je, da so nekatera mila dobra.

Boljšje, kakor Schicht-ovo ni niti eno.

Najboljšje je edino:

Schichtovo milo

znamka »Jelen«.

Kupujte le najboljšje milo!

Pri uporabi se izkaže, da je nečenežje.

Bodite previdni, ako Vam ponujajo druga mila kot »ravno tako dobra, kakor Schichtovo«.

Za najboljšjo kakovost jamčita le ime SCHICHT in znamka »JELEN«.

Sokol

IZBIRNA TEKMA ZA LYON.

V četrtek dopoldne se je vršila pod vodstvom saveznega načelnika dr. Viktorja Murnika v telovadnici ljubljanskega Sokola izbirna tekma za vrsto, ki jo pošlje JSS na letošnje mednarodne tekme v Lyon. Izbirne tekme so se udeležili bratje: Derganc Stane, Ozvald Milha, Porenta Ivan, Primožič Josip, Roknič Gjorgje, Sršen Srečko, Štukeč Leo, Sumi Peter, Vidmar Stane, Žilič Stane. Vsi bratje so z izvedbo predpisanih vaj dokazali, da so sposobni za sprejem v tekmovalno vrsto. — To kratko uradno obvestilo iz pisarne JSS nas potrjuje v nadi, da nas bo naša sokolska vrsta v Lyonu dostojno zastopala.

— **Starešinstvo JSS,** ki je bilo izvoljeno na glavni skupščini v Diakovem, je imelo v ponedeljek 22. t. m. svojo prvo sejo ter se je konstituiralo sledeče: starosta: Engelbert Gangel, 1. namestnik: dr. Lazar Car, 2. namestnik: Gijro Paunkovič, 3. namestnik: Bogumil Kajzelj, tajnik: dr. Riko Fux, blagajnik: Vilko Turk, knjigovodja: Leo Franke, arhivar: Bogumil Kajzelj, načelniki posameznih odsekov: statistični: Veriž Svajgar, gospodarski: Čobal Jože, organizacijski: Marolt Nande, zdravniški: dr. Košir, železniški: Avgust Ludvik, pravniški: dr. Kandare, stavbni: ing. Zelenko, manjšinski: dr. Tone Jamar, odsek za prapore: Božo Racič, nezgodni fond: Marolt Nande.

— **Seje starešinstva** se vrše vsaj ponedeljek ob 8. uri zvečer. Načelnik dr. Viktor Murnik; 1. namestnik Miroslav Vojnovič, 2. namestnik Sulce, Zagreb, III. namestnik Albert Poženel, načelnica: Joža Trdinova, namestnice: ličeva, Govekarjeva in Jugova.

— **Sokol L. Bratsko članstvo** opozarja, da vabimo na drugi del predavanja »O čarovnicah«, ki se vrši jutri v soboto ob 8. zvečer na Taboru v orkestruvalnem salonu. Predava prof. dr. R. Pavlič. Prednjake, prednjačice in predsednike odsekov prosimo, da obvesto o tem svoje oddelke.

— **Sokol L. Bratsko članstvo** opozarja, da vabimo na drugi del predavanja »O čarovnicah«, ki se vrši jutri v soboto ob 8. zvečer na Taboru v orkestruvalnem salonu. Predava prof. dr. R. Pavlič. Prednjake, prednjačice in predsednike odsekov prosimo, da obvesto o tem svoje oddelke.

— **Sokol L. Bratsko članstvo** opozarja, da vabimo na drugi del predavanja »O čarovnicah«, ki se vrši jutri v soboto ob 8. zvečer na Taboru v orkestruvalnem salonu. Predava prof. dr. R. Pavlič. Prednjake

Gospodarstvo

Češkoslovaški izvoz v februarju

Državni statistični urad CSR je izdal v sredo izkaz o izvozu v februarju, ki je dosegel vrednost 1.475.299.803 Kč tako, da se je zvišala njegova vrednost v primeri z izvozom v januarju za 300 milijonov Kč. Vrednost izvoza v obeh mesecih znaša 2.654.346.065 Kč, dočim je znašala lani v istem času 3.024.676.821 Kč.

Razum premoga, železa in ostal v glavnem na isti višini, kakor v januarju, kažejo vse panoge izvozne trgovine znaten napredek. Vrednost izvoza bombazeve preje in blaga se je zvišala od 236 milijonov na 224.269.844 Kč, vrednost izvoza sladkorja od 124 milijonov na 180.044.390 Kč. Vrednost izvoza železa in železnih izdelkov je poskočila od 84 milijonov na 136.347.444 Kč, volne in volnega blaga od 11 milijonov Kč na 127.958.596 Kč, stekla in steklenih izdelkov od 91 milijonov na 105.998.681 Kč.

Med odjemalci je to pot na prvem mestu Avstrija, na katero odpade 15,8% v januarju na 13,8%. To je posledica gospodarske krize v Nemčiji in njene visoke zaščitne carine. Zelo je napredoval izvoz v Jugoslavijo, ki je bila v februarju med odjemalci na tretjem mestu, dočim je bila v januarju med najslabšimi. Izvoz CSR v Jugoslavijo je znašal v januarju 3,9%, v februarju pa 13,7%. Na četrtem mestu je zopet Anglija. Na Poljsko odpade samo 1,3%, na sovjetsko Rusijo pa 1,9% celokupnega izvoza.

Iz zbornice za trgovino obrt in industrijo v Ljubljani

V torek se je vršila seja obrtnega odseka Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani, na kateri so se obravnavala važna vprašanja, ki se tičejo obrtništva. Odsek je razpravljal o ustanovitvi Državne obrtne banke. Zakon je bil v skupščini sprejet, toda še ne izglasovan. Zborničnim zahtevam po ustanovitvi filijal v Ljubljani in Mariboru se ni ugodilo. Treba je zato, da se vsaj v štatu dolo jamstva, da bo banka služila pravično tudi interesom slovenskega obrtništva. Odsek je sklenil, da zbornica prosi ministra dr. Krajača, da bi vsaj pri sestavi bankovnih statutov vpošteval interese slovenskega obrtništva. Na dnevnem redu je bil nadalje načrt novega

zakona o poblijanju draginje. Odsek je sklenil, da se zahteva od ministra za socialno politiko, da se načrt tega zakona ne predloži narodni skupščini in da se sedaj veljavni zakon za poblijanje draginje čimprej ukine. Ker je minister dr. Krajač izjavil v narodni skupščini, da pripravlja nekatere nove zakone, na katerih je interesirano naše gospodarstvo, je obrtni odsek sklenil, da se predloži ministrstvu trgovine in industrije osnutek novega gostilničarskega zakona, kakor ga je izdelala zbornica sporazumno z Zvezo gostilničarskih združenj. Obrtni predpisi za gostilničarstvo morajo biti taki, da bodo ustrezali zahtevam, kakor jih stavi javnost na gostilničarski obrt in da bodo nudili tudi podlago za uspešen razvoj in povzdigo gostilničarstva in tujskega prometa.

V razpravi so bila važna obrtnopravna vprašanja. Med temi vprašanji postritve usposobljenosti pogolev za sodarčarski obrt, zopetne uvedbe omejenih stavbnih koncesij, monopoliziranja elektro - instalacijskih del s strani nekaterih elektrarn. Obrtni odsek je končno z odobrenjem vzel na znanje intervencijo zbornice pri ministru trgovine in industrije in pri poslanskih klubih radi prikrajanja Slovenije pri kreditih za strokovno šolstvo in obrtno pospeševanje v proračunu za leto 1926/27 ter korake, ki jih je zbornica pokrenila, da se obrtništvo olajša udeležbo na državnih dobavah.

—g Za prisilno poravnavo. Uduženje trgovcev in industrijev v Sobotici je imelo v torek konferenco, na kateri je razpravljalo o obnovitvi prisilne poravnave. Sprejeta je bila resolucija, v kateri se zahteva obnove prisilne poravnave.

—g Vinarska borza. V prostorih zagrebške borze se bo vršila jutri ob 10. dopoldne vinarska borza, ki se je udeležijo vinski trgovci iz vse države.

—g Načrt za izsuševanje močvirij. V poljedelskem ministru pripravljajo načrt za izsuševanje močvirij v celi državi. Izsuševanje bi se moralo pričeti in končati tokom letošnjega leta.

—g Amandman v trgovinskem ministru. Trgovinski minister je zahteval, da se zviša postavka za izenačenje zakonov od 30 na 250.000 Din. Ker pa s tem zneskom ni mogoče izenačiti niti enega zakona, zahteva še 1.200.000 kredita.

Cela gora se ruši

Švicarski topografski urad poroča, da je gora Motto d'Arbino (2244 m) pri Bellinzoni v kantonu Tessin v nevarnosti, da se poruši. To goro opazujejo že 40 let. Ugotovili so, da je ogromna stena, ki meri okrog 100.000 m², tako izpodjedena da je pričakovati v kratkem katastrofo. Stena, ki tvori obenem najvišji greben te gore, se bo nekega dne otrgala in zavallja v dolino. To bo konec razvoja, ki traja že 40 let. Geologi so opazovali to steno in ugotovili, da se premika odnočno da postaja vedno nižja. Spočetka se je znižala vsako leto za poldrugi palec, potem za tri palce in lani že za šest. Cim se spodnje plasti pod pritiskom višje stene nekoliko premakujejo, kar se mora zgoditi v najkrajšem času, se zavali ogromna masa v dolino.

Švicarske oblasti so dale izprazniti obo bliznjo okolico. Prebivalci ogrožene doline so se morali preseliti drugam, pastirji se strogo prepovedani ganiti živino na pašo v okolico te gore in sploh je poskrbljeno, da usodnega dne ne bo človeških žrtev. Geologi pazijo, da bo padec gore, o katerem bo topografski urad natančno poročal, največjastneji prizor, kar jih je videl svet. Švicarske oblasti pričakujejo, da si ogleda ta zanimiv naravni prizor mnogo domačin in inozemskih turistov, ki bodo pravočasno obveščeni, kdaj se začne najvišji greben Motto d'Arbino podirati in valiti v dolino.

Nesreče na morju

Zdi se, da smo zašli v dobo splošnih nesreč in nevarnih prirodnih dogodkov. Vulkanični izbruhi in potresi so na dnevnem redu. Pred kratkim smo poročali o velikanskih poplavih. Pred dnevi pa so gorele velikanske stavbe skoro istočasno na raznih krajih Evrope. Danes nam mednarodni brzjav poroča o dveh groznih ladijskih nesrečah. Veliki brazilski parnik »Paes de Carvalho« je zapustil trgovsko mesto Manaus po Amaconski reki navzgor. V bližini mesteca Coary je nenadoma izbruhnil na parniku požar ki ga močvito ni moglo pogasti, ker je bil na morju podobni

reki močan veter. Parnik je zgorel ves, ostanki pa so se potopili. Z ladjjo je zgorela oz. se potopila celokupna posadka 104 mož.

Nesreča druge vrste se je dogodila na ribiškem parniku »Salumby«, ki je ribaril na severni obali angleških otokov. Ko je posadka vršila v popolnem miru svoj posel in ribarila v vodah, ki so posebno ugodne za ribji lov, je nepričakovano eksplodiralo na parniku. Eksplozija je bila tako silovita, da je razdejala ves parnik, pri tem pa se ubila 11 mož posadke. Samo 2 sta ostala pri življenju. Paluba je zletela v zrak. Le s težavo je splavala dvojica mornarjev do obrežja, kjer je s tužnimi očmi gledala kako se parnik potaplja. Nesreča se je dogodila na ta način, da je parnikov kotel eksplodiral ali pa tako, da je parnik trčil na mino, kar v tistih vodah ni izključeno, ker je angleška mornarica zelo površno pabrala mine, ki so bile položene tekom svetovne vojne.

Dežni plašči izred ega slovesa

ki jih je velikanske množine v proslam leta dobavila tvrdka

Drago Schwab - Linb'jana

so dospeli in so potožili cenah gospodov in damam na razpolago pri isti tvrdki.

Zanimiv dvoboj v Budimpešti

Budimpeštanski list poroča o zanimivem in za madžarske razmere značilnem dvoboju med bratislavskim posestnikom Szekeresom in peštanskim stavbenikom ing. Fischerjem. Fischer mahen in slaboten možiček, je sedel nekega večera s svojim prijateljem v kavarni. Za drugo mizo je sedela moška družba, s katero se je Fischer seznanil potem svojega prijatelja. Drugi dan je srečal Fischer v nekem hotelu gospoda, ki ga je nagovoril: »Ali me ne poznate, g. inženjer?«

Fischer je spoznal v niem Szekeresu, s katerim se je bil prejšnji dan seznanil v kavarni. Szekeres je energično zahteval naj ga Fischer seznani s krasno blondinko, s katero je Fischer govo-

ril v kavarni. Inženjer mu je odgovoril, da je to žena njegovega prijatelja. »Nič ne de, rad bi jo dobil...« mu je odgovoril Szekeres. Komaj pa je izgovoril te nesramne besede, že je ležal na tleh kakor je bil dolg in širok. Inženjer mu je dal pošteno zausnico.

Posledica je bila seveda ta, da mu je poslal Szekeres sekundante. Fischer si je izgovoril nekaj časa, da se nauči sabljati. Bil je levičen in sablje sploh nikoli ni tmel v rokah. Naposled se je vršil dvoboj. Szekeresu so odnesli razsekanim obrazom.

S tem pa afera še ni bila končana. Szekeres je naročil svojim prijateljem, naj Fischerja izzovejo. Nekaj dni pozneje je stal Fischer s sabljo v levici pred novim protivnikom Janom Bakošem. Tudi tega je premagal. Takoj nato je skočil k niemu tretji provokator, vpokojeni podpolkovnik Rozsnyai. In zopet je Fischer naklestil svojega protivnika. Nastopil je četrti provokator, nekaj Bela Babarzacay de Lizerfalva. Fischerju je začela ta komedija presedati in zato je pred četrtim dvobojem izjavil, da ni vredno pretepati se zaradi Szekeresove nesramnosti. Toda izgovor mu ni pomagal. Moral se je boriti. Premagal je tudi četrtega protivnika.

Pozneje se je izkazalo, da so bili vsi trije profesionalni sabljači, ki jih je bil Szekeres najel, da ubijejo neukrotljivega inženjerja. Zdaj se jim smeji vsa Budimpešta.

* Najhitrejši stenografi na svetu. V Berlinu je bila te dni prirejena posebna slavnost na čast najhitrejšemu svetovnemu stenografu. To je nadučitelj Adolf Franzen, ki je postavil rekord v pisanju stenografije. V eni minuti je po sistemu Stolze-Schrey napisal 440 zlogov. Ugotovilo se je, da Franzen hitrejši stenografira kot pa more najizurjenější govornik govoriti.

Meblovana soba

v sredini mesta, se takoj odda
Naslov pri upravi lista. 947

Bukovih drv
50 metrov, lepih, suhih, poceni naprodaj, oziroma se zamenjajo za kak drugo blago. — Ljubljana, Dolenska cesta 5. 937

Putnika
vještost i čistotost za Slovence in Hrvatke, traži jedna domača tvornica alata (orodja). Pism. ponude, uz navod zahtjeva plaće i referenca, na upravo »Slov. Naroda« pod »Putnik 942«.

Delavnica
7 x 4 m s 600 m² sveta vred se takoj odda v najem v sredini mesta (Mirje). Najemnina 400 Din. — Naslov pove uprava »Slov. Naroda«.

OREHE

domaća, pridelja M. Geršak & Co., - LJUBLJANA
Priečna ulica št. 4 (vrt od Mestna zastava, ali ca)

Tri mala posvetva
od 2 do 4 orolov, gostilna z 12 orali in dve posvetvi s 15 orali zemlje — naprodaj. — Poizve se: Janez Drogenig, gostilničar, Poljčane. 939

Brusac za nožev
I žago (Messer und Sägenscheile) traži se za tvornicu pila i mašinskih noževa »Kordun« u Karlovcu. Stalno namještanje; reflektira se na mirnog i marljivog radnika. — Nastup odmah. — Pismene ponude izravno na tvornicu »Kordun« u Karlovcu. 941

15 letno jamstvo
najpopolnejši SINGER šivalni stroji s pogreznim transporterjem (grabelci) z enostavnim premikom je pripravljen za šivanje, vezanje ali šivanje

LUD. BARAGA
LJUBLJANA
Selenburgova ulica 6/1.
Telefon št. 880. 219-L

SVILENE klobuke in slannike

Solidno blago nizke cene priporoča modni salon
Stuchiy-Maške Ljubljana, Zidovska ul. 3.

V globoki žalosti naznanjamo vsem, da je naša srčno ljubljena mati, stara mati, prababca, tačka in teta, gospa

Julija Rudež

v sredo, dne 24. t. m. v 82 letu nenadoma preminila. Pogreb blage pokojnice bo v petek ob pol treh popoldne.

Grad Tolsti vrh, dne 24. marca 1926.

Rodbine: Rudež, Pernušek, Schöpl.

Makulturni papir

kg Din 5.-
prodaja uprava »Slov. Naroda«

Globoko potrti naznanjamo, da je naš dobit, nepozabni soprog, oče, ded, brat, svak in tast, gospod

Anton Lenarčič

dvorni svetnik v pokoju

danes po kratki bolezni nenadoma preminil.

Pogreb diageva pokojnika se bo vršil v soboto, dne 27. t. m. ob 16. iz hiše

žalost, Tavcarjeva ulica 10, na pokopališču k Sv. Križu.

Sv. maša za dušo se bo brala dne 29. t. m. ob 10. v župni cerkvi Marijinega Oznanjenja.

V Ljubljani, dne 25. marca 1925.

Žalujoči ostali.

NARODNA TISKARNA

IZVRŠITE TISKARSKA DELA V VSAKI MNOŽINI IN SICER URAĐNE TISKOVINE. CENIKE KUVERTE-RAČUNE-HRANILNE IN ZADRUŽNE KNJIZICE POROČNA NAZNAVILAVABLA CIRKULARJE VSTOPNICE ETIKETE-MRITVAŠKA NAZNAVILA-LAVITKE-ČASOPISE IN VSA V TISKARSKO-STROKO SPADAJOČA DELA OKUSNO IN CENOVNO S NARODNO SPREJEMATUJO NARODNA KNJIGARNA PREŠERNOVA ULICA ŠTEVILKA 7 TELEFON-ŠTEV-304

LJUBLJANA-KNAFLJEVA UL. 5

Zdravje je pol bogastva.

Za uspešno duševno in telesno delo ter za uspeh v življenju sploh je človeku predpogoj telesno zadovoljstvo. Ne mučite svoje telo pri vsakem koraku s trdimi usnjatimi petami, ker one povzročajo močne potresljaje. Nosite tudi Vi **PALMA-kaučuk podplate in pote**. Vi se potem ne boste hoteli nikakor več odreči ugodnemu in elastičnemu koraku. **PALMA-kaučuk** pete so trikrat tako izdržljive in še ceneje kot usnje

Zahvala.

Vsem, ki so na katerikoli način počastili spomin pokojnega gospoda

Jurija Pfeiferja

naša iskrena zahvala.

Ljubljana, dne 25. marca 1926.

Rodbina Pfeiferjeva.

NAJBOLJŠI BRNSKI BLAGOVI

specijalni predmeti brez konkurence

blago za gospode in dame, najamčeno iz čiste in volne čvrste kvalitete in najmodernejših vzorcev razpoložljiva po tako nizkih tovarniških cenah več nego 40 let kot strogo solidno svetlovno znano tvorniško skladišče sukna

SIEGEL-IMHOF, BRNO,
Palackého třída 12.

Vzorec gratis in franko. Isto tudi privatno.